

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

2 de mayo - 2. maja 1996

LETO (AÑO) LV (49)
Štev. (Nº) 17

Z desne na levo, Zgodilo se je v Sloveniji s severa na jug

Priče smo bili, kako se v zadnjih letih zapleta politično življenje v Italiji. Prejšnja vladna večina, ki jo je že od konca vojske sem obvladovala krščanska demokracija, je žalostno zgrmela navzdol zaradi težkih obdolžitvev — ki pa so bile resnične, kot kaže — korupcije, sodelovanja z mafijo ali podkupovanj. Bil je potres, kot ga zlepa ni bilo, iz ruševin starih desnih in sredinskih strank so se pričele ustanjavljati druge, drugačne in z drugačnimi povezavami. Bila je lepa priložnost za avanturiste, bogataše in skrajneže. Tudi nova garnitura — Berlusconi — je izgubila moč zaradi enakih podkupovanj. In na zadnjih volitvah se je pač pokazalo, kar se je moralo: zmaga je leva sredina, bivši prenovljeni komunisti ter levo krilo bivše krščanske demokratske stranke, ki jih vodi praktični katoličan. In „ta pravi“ komunisti so jim dali v parlamentu pasivno a javno podporo. Kako bo šlo in kam, je veliko vprašanje.

A kako je to odjeknilo med Slovenci na Tržaškem in Goriškem? V Trstu so vedno prednjačile skrajno desničarske, fašistoidne stranke ter druge, ki so skušale zadovoljiti protislovensko občutje italijanskih beguncev. Vse prej so desničarske stranke, vključno s krščanskimi demokrati, Slovence velikim obljublale, a dale nič. Zato so pri teh volitvah skoro vsi Slovenci brez svetovno-nazorske razlike volili skupnost Oljka, povezava sredinsko levih strank, ki je kandidirala Darka Bratino, levičarja, in ga tudi izvolila v senat. Zadnji nacionalistični bojni izpadi proti Slovincem so zelo pripomogli k temu, da je bila za vse Slovence edina rešitev voliti levo sredino. Edino upanje, da kaj v resnici dosežejo, česar jim sredina in krščanski demokrati niso dali. Ali bodo res kaj dobili in ali bo ves ta manever izkoristila leвица, pa bomo kmalu videli.

In še en potres: Pred leti se je ustanovila Severna liga, desna stranka v severni Italiji, ki je imela za svoj cilj avtonomijo Severne Italije. Kako to? Italija je bila še od starega veka samo kulturen pojem, kajti npr. Dante je bil „naš“ pesnik za vse Italijane, pa čeprav so živeli pod različnimi vladavinami. Sever je začel pohod zgodaj; že v srednjem veku so bile bogate razne kneževine, mesta, Savojsko kraljestvo, beneška republika itd. Pozna se jim tudi, da so bili stoletja pod Avstrijo, ki jim je pustila vrsto delovnih navad (pa čeprav jo iskreno sovražijo). Najbolj industrializirana mesta v Italiji so na severu: Milan, Torin, Brescia. Jug pa je bil vsa stoletja pod tujimi oblastniki — Saraceni, Švabi, Španci, Normandi, ter se nikoli ni povzpел do več ali manj samostojnih držav ali ekonomskih središč in je še vedno agrarno usmerjen, medtem ko se je sever hitro in močno industrializiral. Seveda pa ima jug veliko naravnih, zgodovinskih in umetnostnih vrednot, pa tudi glavno mesto Rim. A gotovo se od tega ne da živeti.

Tako je nastal med Severom in Jugom prepad, prepir oziroma vrsta očitkov: Sever pravi jugu, da nič ne dela, živi od države in pokojnin ter mafije, jug pa obratno pravi severu, da je garač ter živi od jela, ki ga pridela jug. Zato je Severna liga podpirala avtonomijo severa in seveda dobila na severu veliko podpore. A po teh volitvah ji je

zrastle apetit: sedaj že hočejo popoln odcep „po zgledu Češkoslovaške“, ki se je mirno razdelila po padcu komunizma. Verjetno iz tega ne bo nič, vsaj ne tako hudo, kot izgleda. Ampak kaj bomo pri tem opravili Slovenci?

Severna liga se je že prej izjavila proti podpiranju slovenske avtonomnosti na zahodni meji, zato iz tega kaj več ne smemo pričakovati. Sverna liga je npr. tudi odločno proti avtonomiji nemške manjšine v dolini Adiže, čeprav je ta tam živela, ko o Italiji ni bilo na duha ne sluha.

In kaj glede premoženja italijanskih beguncev v Sloveniji? Po zadnjih volitvah in po slovenskem pristanku za vrnitev domačij je pričakovati, da bo leвица bolj prožna in ne bo več tako ostro nastopala proti Sloveniji in ji ne bo stajala ovir na poti v Evropi.

Kaj pa bo z Italijo v prihodnje? Zaenkrat še ni našla svoje duše, še se opoteka z desne na levo, s severa na jug. Želeti je, da kmalu uredi zadeve, da bo Evropa močnejša in naši odnosi z Italijo bolj sosedski.

Z Italijo moramo rešiti problem povrnitve zemlje, drugih večjih problemov pa praktično ni. Z Osimskim sporazumom — čeprav ni bil najboljši — so bili drugi meddržavni problemi rešeni. Če pa še Italija pokaže voljo za pomoč slovenski manjšini, smo pa lahko kar zadovoljni.

TD

V Ljubljani se je začelo zbiranje podpisov, ki zahtevajo referendum o odstranitvi spomenikov Kidriča in Kardelja. Ker ima Ljubljana kakih 170.000 volilcev, bi morali pobudniki zbrati v 29 delovnih dneh 10%, to je 17.000 overovljenih podpisov. Te so začeli zbirati na magistratu. Namene o odstranitvi spomenika je predsednik mestne Združene liste označil kot simbolne poteze, s katerimi skušajo pokriti mesto Ljubljano, da bi se odrekla svoje preteklosti. V ta načrt naj bi sodile tudi pobude o postavitvi spomenika argentinskega narodnega junaka San Martin, izbris preimenovanja Allendejeve ulice in predlaganje preimenovanje Zrinjskega ulice, na kateri stoji cerkev sv. Jožefa, po imenu papeža Janeza Pavla II. Kaj vse gre „bivšim“ komunistom na živce!

V časopisu „Delo“ je za papežev obisk pripravljen „lep“ sprejem. Neka Nina Kozinc piše v nadaljevanju članek Papež in drugi spol, kjer se zaganja v papeževu gledanje na ženske in sploh katoliške Cerkve na zakon, celibat itd. obenem pa se prikrito postavlja Marijo v čudno luč.

„Delo“ je dobilo novega urednika. Prejšnji dolgoletni glavni urednik Tit Dobršek je postal direktor podjetja Delo d.d., ki časopis izdaja in tudi tiska druge knjige. Na njegovo mesto je prišel Mitja Meršol, nekdanji dopisnik v Združenih državah.

Svetovni slovenski kongres o volitvah in izseljencih

„Poštene in razvidne volitve so neodtujljiva pravica vseh polnoletnih državljanov in temelj vsakega demokratičnega odločanja. Med različnimi volilnimi sistemi je treba primerjati slabe in dobre lastnosti in izbrati tistega, ki najbolje izpolnjuje vse zahteve demokratičnih in razvidnih volitev,“ menijo člani Svetovnega slovenskega kongresa - Konferenca za Republiko Slovenijo.

Zato podpirajo vse pobude za uveljavitev zastopanja Slovencev po svetu in zamejskih Slovencev z dvema poslancema v državnem zboru, saj jim zdajšnja ureditev volilnih pravic ne omogoča, še manj pa zagotavlja zastopnost v najvišjem državnem organu.

Prepričani so, da bi ureditev, ki bi zagotavljala izvolitev njihovih predstavnikov v slovenski parlament prispevala k oblikovanju politične in vsakršne celovitosti slovenskega narodnega telesa, zato so sprejeli deklaracijo o volilnem sistemu.

Zavzemajo se za to, da volilni sistem upošteva temeljne človekove pravice suverenih posameznikov, te pa so najbolj izražene z neposrednimi volitvami. Sistem mora volilcem omogočiti neposredno izvolitev poslancev, sedaj imajo ti predvsem osebno odgovornost do svojih volilcev. „Volilni sistem mora spodbujati predvolilne povezave političnih strank in s tem omogočiti razvidnost političnega prostora. Preprečiti je treba politične prevare novih

strank z lažnimi predvolilnimi obljubami, da se z delovanjem še niso predstavile volilcem. To je posebno pomembno v sedanjem času divjega lastninjenja in pravno neučinkovite države. Od poslancev in političnih strank, zlasti pa od državljanov pričakujemo podporo takemu volilnemu sistemu, ki najbolj izpolnjuje navedene temeljne zahteve demokratične družbe,“ so še zapisali v deklaraciji o volilnem sistemu.

V pismu SKD so med drugim zapisali, da je predlog za spremembo volilne zakonodaje hkrati tudi predlog, naj se dve poslanski mesti dodelita Slovincem po svetu in zamejskim Slovincem, ki so državljani Slovenije in imajo zato volilno pravico. Kot koordinatorja v pripravah pomembnejših sprememb volilne zakonodaje jih prosijo, naj sprejmejo njihovo pobudo in vključijo v oblikovanje sprememb volilne zakonodaje tudi pravico Slovencev, ki ne živijo v domovini. Predlog utemeljujejo s 5. in 43. členom ustave. Zadnji opredeljuje aktivno in pasivno volilno pravico. Dejstvo pa je, da zdajšnji zakon praktično onemogoča pasivno volilno pravico Slovincem po svetu. „Tako bi poleg dveh rezerviranih mest za poslance predstavnikov manjšin imeli dve mesti za poslance Slovencev v zamejstvu (Italija, Avstrija in Madžarska) in poslance za Slovence po svetu,“ je med drugim zapisal v pismu SKD predsednik SSK-KRS Danijel Starman.

M. S. - po Slovincu

Najstarejša piščalka v Evropi, katero so pred kratkim našli v Sloveniji, in ki so jo uporabljali neandertalci pred kakimi 45.000 leti, bo postalo najvišje državno darilo. Kopija bo odlitek iz posebne smole. Prvi, ki bo to darilo dobil, bo papež Janez Pavel II. ob svojem obisku Slovenije.

Do sedaj se je prijavilo nad 60.000 ljudi na papežev obisk. Dela za prireditvene prostore so v polnem teku, ogledala si jih je tudi vaticanska delegacija. Prihodnji teden bodo začeli razdeljevati vstopnice ter vodniške knjižice. Prijavljenih je že nad 500 časnika, pa tudi 35 škofov in kardinalov iz sosednjih držav. V Ljubljani pričakujejo 140.000 ljudi, v Mariboru 130.000 ter v Postojni 50.000.

Parlament je zavrnil predlog Krščanskih demokratov o dopolnilu k zakonu o popravi krivic. Predlagali so, da so politični preganjanci, ki bi spadali pod ta zakon, tudi vsi tisti, ki so morali pod vplivom sile ali grožnje za dalj časa zapustiti svoje bivališče na ozemlju sedanje Slovenije, oziroma so jim bile z nezakonitimi posegi v osebno varnost, dom, družinsko življenje ali lastninske pravice kršene pravice in temljene svoboščine. Predstavnik Združene liste Miran Potrč je temu v imenu svoje stranke ugovarjal, ker bi ta zakon razširil tudi na vse izseljence, optante ter na „sodelavce okupatorja“, ki so se morali po vojni izseliti.

Koalicija se krha

Napoved razdora koalicijske pogodbe, če krščanski demokrati ne bodo podprli zunanega ministra pri glasovanju o interpelaciji, pomeni, da bi do teh volitev dobili manjšinsko vlado, SKD pa bi se v opoziciji znašla v odkritem sporu s socialdemokratsko stranko.

Krščanski demokrati so konec prejšnjega tedna povedali, da je njihovo stališče do interpelacije zoper Zorana Thalerja nespremenjeno, to je, da jo bodo podprli. Predsednik liberalnih demokratov dr. Janez Drnovšek je tudi javno potrdil grožnje, da bo, če koalicijski partner ne bo podprl zunanega ministra, objavil možnost uveljavitve manjšinske vlade do volitev.

Kar zadeva napoved predsednika LDS, da bodo Thalerja ubranili tudi za ceno razpada koalicije, češ da bi bilo zelo nepravilno, če koalicijski partner ne bi podprl vladnega ministra, ampak bi podprl pobudo opozicije, bi se zelo resno zastavilo vprašanje nadaljnje obstoja koalicije. Liberalni demokrati bi tako dobili vrnjenih nekaj odstotkov, ki so jih izgubili zaradi odhoda Združene liste kot trdijo.

Krščanski demokrati pa pravijo, da bi jim Drnovšek naredil uslugo, če bi jih nekaj mesecev pred volitvami vrgel iz koalicije.

Za začetek so v ministrstvu za promet zamenjali direktorja uprave za telekomunikacije Zvonka Bajca, krščanskega demokrata, kar seveda vzbuja med strankarskimi prijatelji veliko nezadovoljstvo.

Odgovor

Svobodna Slovenija,
Buenos Aires, Argentina
gl. ur. Tine Debeljak ml.

Prosim, da objavite naslednji odgovor na članek dr. Kremžarja: Pomladno-jesenski pogledi

V Svobodni Sloveniji (4. aprila) se je dr. Marko Kremžar zelo neprijetno lotil Socialdemokratske stranke Slovenije, ki ima po novem kratko SDS. Kot visok funkcionar SKD ima seveda vso legitimno pravico presojsati stvari iz svoje ali eskade optike, a ker bralci Svobodne Slovenije niso le privrženci ene od strank slovenske pomladi, je prav, da pojasnimo nekatere sporne trditve o SDS.

Posebej presenečajo sodbe o tem, da v SDS ni nobenih kritik le zato, ker še živi v času obljub, da SDS ne bo več dolgo socialdemokratska, ampak da si bo kmalu poiskala novo ime in kot taka osvojila nov politični prostor, tj. prostor skrajne desnice. Nadalje dr. Kremžar namiguje, da so podobni „salto mortale“ v zgodovini že videli (fašizem in nacionalsocializem). S predlogom za večinski volilni sistem pa naj bi SDS pomagala Kučanu pri njegovem prizadevanju za predsedniški sistem. Popolnoma nerazumljiva in skregana z logiko in dejstvi je tudi trditev, da bo SDS po volitvah šla v vsakršno volilno koalicijo.

SDS je res stranka, ki je idejno in dejavno najbolj homogena oz. enotna, čeprav ni monolit. Seveda pa akcijsko ni sposobna le zato, ker trenutno ni v vladi (in ji zato ni treba upravljati mlade države), ampak predvsem zato, ker se je v zadnjih dveh ali treh letih otesla tujkov in postala v odnosu do stare nomenklature dinamična avtonomna politična organizacija.

SDS svojo zgodovinsko utemeljenost ne upravičuje le v stavkovnem gibanju pred devetimi leti, ki je krepko streslo takratni režim, ampak tudi v sicer nasilno prekinjenem stoletnem zgodovinskem razvoju, še posebej v misli in dejavnosti Ivana Cankarja, Albina Prepeluha, in nenazadnje tudi socialdemokratskega voditelja Celestina Jelenca, ki je bil izgnan v Argentino in tam pred četrto stoletja tudi umrl. Socialdemokracija je torej globoko zakoreninjena v slovenski politični zgodovini in tudi zavesti, in kot taka ima svojo utemeljenost in seveda perspektivnost, kar ji jamči dobra organizacija, sposoben kader in velika podpora v volilnem telesu. SDS ostaja socialdemokratska, pa če je to komu všeč ali ne, zaradi česar tudi imena ne bo spreminjala. Čemu bi le? Kdo pa naj potem zasede socialdemokratski prostor, če že razpravljamo v teh kategorijah? Pa menda je ne naslednica komunistične stranke, ki je bila vselej največja nasprotnica socialdemokracije?

Dr. Kremžar bi moral vedeti, da še v Sloveniji ni veliko ljudi, ki bi zaradi domoljubne drže prištevili SDS med skrajno nacionalistične stranke, če odštejemo krog Kučanov dvornih ideologov. Takšne etikete SDS ne bodo odvrnile od jasne narodne usmeritve, ki lahko po našem mnenju edina prepreči izginotje šibkega narodnega organizma v teh ali onih internacionalizmi in slepega utapljanja v tujih kulturnih in ideoloških obrazcih.

Med glavnimi motivi za predlaganje večinskega volilnega sistema je bil ravno ohranitev parlamentarizma in sicer kot stabilnega in učinkovitega sistema. V slovenski politiki je že nekaj let latentno navzoče prizadevanje za uveljavljanje predseniškega sistema. Nestabilnost, ki ga povzroča proporcionalni volilni red, le še krepki prizadevanja po močni predsednikovi roki. Zato ne moremo razumeti ocene, da

bi se ob večinskem sistemu laže uveljavil predsedniški sistem, ker da gresta bolj skupaj. Skratka, le večinski sistem lahko dolgoročno stabilizira parlamentarizem, in le z njim lahko končamo tranzicijske reforme. Z drobtinčarskim sodelovanjem pri oblasti kontinuitete se razen požeganja kake sumljive zadeve običajno ne doseže kaj bistveno več.

V tem smislu je seveda toliko bolj neumestna trditev, da bo SDS po volitvah na vsak način stopila iz opozicije v tako ali drugačno koalicijsko vlado. Takšna trditev zadnje čase večkrat prihaja s strani SKD, ki že sedaj sodeluje s strankami kontinuitete, za nameček pa to svoje početje opravičuje s predpostavkami o enakih dejanjih drugih v prihodnosti. Znano je, da je SDS stranka pomladi, ki se je javno zavezala, da bo šla v vlado le s strankami slovenske pomladi, če bodo seveda partnerice za to. SKD te geste iz preračunljivosti ni storila. Nasprotno, večkrat je javno sporočila, da bo ocenila situacijo šele po volitvah.

V domovini se je SDS vselej izogibala takšnim razčiščevanjem, saj stare stranke to nemudoma izkoristijo. Zagotovo ni tudi pametno, da delamo zmedo med našimi rojaki, kakor je to nazadnje storil tudi predsednik SKD v radijski oddaji, ki jo ob sobotah poslušajo Slovenci širom po Argentini, ko je v SDS prepoznaval levičarsko zaroto. Praviloma se šibki poslužujejo nizkih udarcev. Nam se jih ni treba.

Milan Zver
Dimitrij Kovačič
dr. Sergej Gomišček

V Ljubljani, 24. 4. 1996

Opomba uredništva: K članku naj pripomnimo, da že od lani dr. Marko Kremžar ni več funkcionar SKD, ampak njen navadni član.

Z gornjim člankom so funkcionarji SDS izrazili svoje mnenje, zato zaključujemo razpravljanje o tej temi.

Lojze Peterle o združitvi z SLS

Revija MAG, 3. aprila 1996

„Do obnove pobude za združitev SKD in SLS je prišlo zato, ker je pred volitvami za to še čas, niso izgubili veljave razlogi za združitev, na terenu pa je to pričakovanje še naprej zelo živo. Volilci težko razumejo, da to nujno politično podjetje ni mogoče ob tem, ko imata obe stranki demokrščanski program in izhajata iz istih vrednot ter dejansko nagovarjata isto volilno telo. Vse bolj očitno je, da taka razdeljenost političnih sil onemogoča učinkovit razvoj desne sredine, od katere je bistveno odvisna dinamika slovenske preobrazbe v novo kakovost. Taka razdeljenost ostaja bistvena politična motnja, potem ko so se okrog Združene liste in okrog Liberalne demokracije zbrale istorodne politične sile. Na ta način SLS v bistvu služi starim političnim silam (oz. levici).“

Združitev teh dveh strank bi bistveno poenostavila slovenski politični prostor, z gotovostjo vzpostavila trdno stranko relativne večine, odpravila nepotrebno izgubljanje energije zaradi tekme znotraj istega prostora in olajšala volilce, ki težko sprejemajo tako stanje. Zelo pozitiven bi bil tudi odmev v tujini, saj obe internacionali, EDU in EUCD ne želita, da bi se slovenske domače politične fronte selile še na mednarodno polje.

SKD je odprta za pogovor o različnih modelih združevanja, kadrovskih rešitvah in programskih dopolnitvah.“

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Celotna afera okoli „nelegalno“ prodanega orožja o kateri smo obširno pisali v pretekli številki, se je te dni še bolj zapletla. Kakor se, korak za korakom, stvar razjasnjuje, tako ja vlada tudi vedno bolj zapletena, in obrambni minister Oscar Camilión ima vedno težji položaj. Vsi poizkusi, da bi škandal prikrili ali krivdo napeljali v drugo smer, so se doslej izjalovili.

KDO JE KRIV

Menemistična vlada je, kakor tudi v drugih podobnih primerih, skušala problem najprej zatišati. Ko tega ni bilo mogoče izvesti, je naslednja poteza „deliti krivdo“. S kom? Seveda z radikali, ki so bili pred njo na vladi. Menem je ukazal, naj se objavijo tajni dekreti, ki so od leta 1983 naprej dovolili prodajo orožja v inozemstvo. S tem naj bi sum padel tudi na radikale in bi sedanja vlada bila nekoliko olajšana.

Seveda poteza ni uspela. Alfonsín je namreč res podpisal štirinajst takih dekretov, a celotna prodaja orožja za časa radikalne vlade ni niti enkrat prekršila mednarodnih določil ali argentinskih kompromisov. Menemu pa se je to dogodilo kar dvakrat: v primeru Ekvadorja je Argentina garant za premirje med obema državama, pa je eni izmed vojskujočih se strani poslala orožje; v zadevi Hrvaške pa je kršila izrecno določilo Organizacije združenih narodov, ki je prepovedala članicam prodajati orožje republikam bivše Jugoslavije.

Sploh je objava tajnih dekretov še drugače negativno odjeknila. Tajnost teh odločb ni le v tem, da krije domačo vlado, marveč zlasti, da krije kupca. Kdo bo še kupoval orožje v Argentini, če nikdar ni gotov, da bo to ostala tajnost? Obenem pa se je vsled objave dekretov pokazalo tudi, kako je Argentina poslala v ZDA dele rakete Condor, katere gradnjo je ustavila zaradi pritiska iz ZDA. To je bilo sicer že javno znano, a z dekreti je vse skupaj sedaj črno na belem. Menemova poteza se je tako spremenila v bumerang, ki je še huje udaril vlado.

Drug poizkus predsednika, da bi nekoliko zmanjšal pritisk na vlado, je tudi izzvenel v prazno. Menem je namreč dejal, da pojava argentinskega orožja na Hrvaškem še ni dokaz, da bi ga prodala sedanja vlada. Proti temu pa so dokaz vse zgodovinske okoliščine in tudi dejstvo, da je datum in način pošiljke tega orožja dovolj jasno dokazan. Prav tako nima smisla trditi, da vlada „ni vedela“ za pošiljke orožja v Ekvador. Te dni je letalski poveljnik, brigadir Paulik javno izjavil, da je dvakrat obvestil ministra Camiliona, da orožje ne potuje v Venezuelo, marveč v Ekvador. Šele po drugem opozorilu je minister prepovedal nadaljnjo (četrti in zadnji) pošiljko.

Potem pa se je vlada postavila na žrtveni oltar. Krivi da niso funkcionarji, ki so ga grobo polomili (ali pa morda od tega imeli kak interes), marveč časnikarji, ki da si te reči izmišljajo in o tem pišejo in pa opozicija, ki vse to izrablja v svoje namene. Minister Camilión je šel celo tako daleč, da je to zadevo primerjal z afero pri upokojenskem socialnem zavodu, ki je stal vladi hud volilni poraz za časa ustavodajnih volitev (spomnimo se Matilde Menéndez). „So nekateri, ki hočejo stvar vleči do volitev“, je izjavil, in tako tudi našel zanimiv izgovor za poraz, ki ga vlada pričakuje v prestolnici. Ministru ne kaže preveč dobro. Zvezni sodnik Jorge Urso, ki celotno stvar raziskuje, je že zaprosil člane poslanske zbornice, naj ministru odvzamejo privile-

gije, da ga lahko osebno zaslišijo (minister se namreč lahko pismeno odzove in sodnik ga ne more osebno zasliševati). Po drugi strani je v poslanski zbornici kar dvanajst predlogov, naj se zoper Camiliona naperi politična sodba in se ga tako odstavi.

TUDI Z UPOKOJENCI IN SINDIKATI

Ko je ta afera skoraj na višku, se je v vladi pojavil nov škandal. Namreč zadeva Centralne banke in Nacionalne banke, katerih delovanje v zadevi nekaterih bank, ki so prišle v konkurz (npr. Banco Integrado Departamental), je grobo osumljeno raznih poneverb. Očividno je že, da je precej dvomljivih potez in ukrepov, ki jih je podzvela največja državna denarna oblast, a razjasniti je treba še, kdo je pravzaprav tega kriv in kdo in koliko se je s tem okoristil. Raziskovalna komisija obljublja dokumentirano izjavo v dobi enega ali dveh mesecev.

Drug škandal pa je nastal ob upokojencih. Sedaj se že ve, da je ena od vsakih deset pokojnin — poneverba. Pokojnine npr. prejemale že umrli, ali tisti, ki so v pokojninski fond prispevali le eno leto. Vlada bo morala preveriti nadaljnjih 1.700.000 pokojnin, kar je domala polovica argentinskih upokojencev. Računajo, da bodo končno ukinili plačevanje kar 300.000 pokojnin, s čemer bo država prihranila letno okoli 960 milijonov pesov. Ta fond sedaj vlada obljublja, da bo namenila najnižjim pokojninam, ki jih bodo sorazmerno povišali. Seveda upokojenci ne verjamejo preveč tem obljubam. Daljna in bližnja preteklost jih je izučila, da na take objube ni veliko dati. Kar pa se krivcev tiče niso nikaki navadni tatiči. Gre za velike tatove, saj je bila poneverba izvršena v samem računalniškem sistemu državne ustanove.

Vladi pa sedaj preti nevarnost še z nove strani: zadnje čase so opazovalci zasledili zanimive premike na sindikalnem polju. Dobro se še spomnimo, da je CGT preložila splošno stavko, ko je od vlade prejela objubo, da se bodo razni problemi reševali v posebni komisiji z udeležbo sindikalistov, podjetnikov in vladnih predstavnikov. A potekli so dnevi, tedni, meseci in ni nikakega duha in sluha o kakem konkretnem uspehu te strategije. Dejansko se pogajanja v omenjeni komisiji sploh še niso začela. V sami CGT raste vedno večji odpor proti vodstvu, ki kaj mirno prenaša to odlašanje. Obenem pa je opazovalce presenetilo in vlado drnilo dejstvo, da se je za prvi maj, praznik dela tudi v Argentini, stari kovinski vodja Lorenzo Miguel udeležil zborovanja protimenemističnih gremijev. Vse to vodi razmerje med vlado in sindikalisti v kaj kalne vode, iz katerih se ne vidi jasne bodočnosti.

Najbolj pa skrbi vlado dejstvo, da se vsi ti zapleti pojavljajo prav sedaj, ko je v polnem teku volilna kampanja za buenosairesko županstvo. V nedeljo, 30. junija, bodo „pristaniščarji“ prvič volili svojega župana, obenem pa tudi ustavodajno telo, ki naj mestu določi nov statut. In kljub vsem naporom vlade, smeri anket ni mogoče spremeniti. Ko manjka komaj poldrug mesec, krepko prednjači radikal De la Rúa za njim se pa uvršča socialist La Porta kot kandidat Solidarne fronte. Sedanji župan, ki predstavlja peroniste, je komaj na tretjem mestu, pa še tukaj ga ogroža mladi Beliz, ki s svojo novo stranko izredno aktivno posega v volilno kampanjo. V samem osrčju vlade so se takorekoč že sprijaznili z dejstvom nove blamaže v prestolnici. Upajo le, da poraz ne bi bil preveč hud.

© sebi hočem odločati sama!

Pogovor z Lidijo Drobnič, predsednico Slovenske ženske zveze pri SKD

Slovenska ženska zveza je organizacija v okviru SKD. Ustanovili so jo leta 1992. Organi zveze so kongres, letna konferenca in svet; organa zveze na ravni pokrajine pa sta regionalni in območni zbor. Po Sloveniji je organiziranih 19 odborov, dva pokrajinska in 17 občinskih. V soboto, 22. aprila, so imeli v Kočevju redno letno konferenco, na kateri se je zbralo več kot 80 članic. O delovanju Slovenske ženske zveze, temeljnih usmeritvah in nekaterih vprašanih smo se pogovarjali s predsednico Lidijo Drobnič.

Katere so najpomembnejše naloge Slovenske ženske zveze in kako ste zadovoljni z delom odborov?

Najprej zagovarjamo kakovost posameznika in njegove vrednote, vrednotenje družine in njeno mesto v varni pravni državi. Želimo pomagati družinam, samohranilkam, brezposelnim in starejšim. Skrbimo tudi za mladi rod, za ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter sodelovanje v političnem in gospodarskem življenju. Ljudi pa želimo ozaveščati tudi za iskanje njihovih pravih korenin. Občinski odbori po mojem mnenju uspešno delujejo, posebej uspešni so kočevski, mariborski, zagorski, tržaški. Lani smo vnovič oživili odbor mesta Ljubljane.

Kako sodelujete s podobnimi strankarskimi ženskimi zvezami?

Slovenska ženska se z drugimi strankami ne povezuje tako, da bi nastopale enotno. Povabilom posameznih strank, predvsem strank slovenske pomladi, se rade odzovemo. To so predvsem vabila na konference, seminarje, srečanja... Z drugimi strankami nismo povezane. Sodelujemo z Urdom za žensko politiko. Skupaj obravnavamo vprašanja žensk, ki so v nekem

obdobju najpomembnejša, na primer o podaljšanju varstva in nege otroka, spremembi zakona o političnih strankah, določanju kvot za ženske, ki naj bi jih zakonsko uredili... Ženska zveza se zavzema ne le za gmotno plat življenja, ampak tudi za duhovno. Menimo namreč, da kakovost življenja ni odvisna od velikega stanovanja, visokega položaja, čolna, avtomobila, ampak od povezovanja v družini. Kakovost družine je v tem, da vlada sopartnerstvo med očetom in materjo, otroki in starši in tudi med starimi starši in drugimi člani družine. Najpomembnejše so vrednote, ki temeljijo na krščanskoetičnih načelih, kot so samospoštovanje, spoštovanje drugih, starejših, odgovornost in poštenost pri delu.

Ali imate kakšne stike s podobnimi organizacijami v tujini?

Leta 1993 smo bile sprejete v evropsko žensko zvezo. Srečujemo se enkrat letno. Od takrat smo se udeležile že nekaj konferenc. Iz Slovenske ženske zveze so določene štiri članice, ki delujejo v najpomembnejših organih te zveze: političnem organu, organu za izobraževanje, za zdravstvo ter skrbstvo in družino. To je zelo velik dosežek, ker je Slovenija v okviru Evrope le majhna država, je čast in ponos za našo organizacijo in državo.

Vaša zveza je predlagala, da bi SKD sprejela določilo, naj na volilnih listah kandidira vsaj 10 do 20 odstotkov žensk. Kako boste to dosegle?

Petinštiridesetletna komunistična vladavina je zaznamovala tudi žensko. Z vsiljeno emancipacijo jo je teoretično postavila v enakopraven položaj, dobila je tudi volilno pravico. Izvoljene pa so lahko bile le tiste z neoporečno moralno politično

kvalifikacijo. Demokratičnosti ni bilo. Le strogo preverjene ženske, članice partije so prišle v pošte. Žensko je vsiljena emancipacija opredmetila, saj je hotela misliti in delati kot moški. Ženska in moški nista enaka in ne bosta nikoli enaka. Ženska je čustveno bitje, nenasilna, ljubeča, prilagodljiva in odprta za pogovor, moški je razumski, v sebi nosi oblastništvo. Preobrazba ženske miselnosti ne bo prišla prek noči. S svojo dejavnostjo dokazujemo, da obstajamo. Zato nastopamo v javnosti in v politiki. SKD je zelo odprta za žensko vprašanje. Smo edina stranka, ki ima na mestu glavne tajnice žensko in tudi namestnica je ženska. Stranka nam bo omogočila nastopanje na političnem pozorišču.

Na sobotni letni konferenci ste omenili, da ženskam do popolnosti manjkata pogum in samozavest. Kako se da to preseči?

Treba je pripraviti čim več strokovnih predavanj in se z ženskami veliko pogovarjati. Obiskati je treba ženske po vsej Sloveniji in jim približati politično dogajanje. Tako bodo ženske razumele, da so nujno potrebne tudi v politiki. Papež Janez Pavel II. v svojem pismu, namenjenem ženskam sveta, ne glede na ideološko ali versko usmerjenost spodbuja ženske k javnemu delovanju in govori o tem, da se bo usoda človeštva odigrala v srcu in razumu ženske.

Veliko se govori o materinstvu. Kako lahko ženska združi materinstvo in poklicno delo?

To je odvisno predvsem od ženske same. Ženska se bo morala sama odločiti o kandidaturi. Nismo za to, da bi koga silili. Ženska mora biti pripravljena za to delo. Ženska zveza se zavzema za celovitost

ženske kot osebe, razumeti je treba njeno polnost in spoštovati njeno drugačnost. Z navidezno emancipacijo je ženska nazadovala. Ne smemo je obremenjevati dvojno: kot mater in kot politično delavko. Za vključitev ženske v gospodarsko, politično, kulturno življenje je nujno treba vključiti moškega v družino. Potrebno je sopartnerstvo na vseh področjih. Ženski je materinstvo prvobitno, to je njeno naravno poslanstvo. S tem, da je mati, je ne smemo omejevati na drugih področjih. Če ženskam ne bomo zagotovili varnosti za otroka, jih ne bomo pridobili in javno življenje, ampak jih bomo še bolj potiskali v osamelost. Prva tri leta so za otroka najpomembnejša. V tem času bi ji morali zagotoviti, da lahko to svoje poslanstvo uresniči. Vendar brez pomoči moškega v družini in pri vzgoji otrok tega ne bo mogla izpeljati. Rešitev bi bila tudi podaljšan porodniški dopust za varstvo in nego otroka.

Kako bo slovenska ženska zveza delovala v prihodnje?

Komisija za družino pri OZN je pripravila petletni program. Obsega naslednje teme: letos družina - žrtev revščine in brezdomstva, 1997 družina - graditeljica enakopravnosti, 1998 družina - vir vzgoje za človekove pravice, 1999 družina in skrb za ostarele, 2000 družina - dejavniki za razvoj in socialni napredek. V ospredju je pomen družine in sopartnerstva med zakoncem. Ne gre nam za feminizacijo, ampak za humanizacijo družbe. Pripravile bomo tudi praznovanje 15. maja - dneva družine. Odbori zveze naj bi ga počastili s kulturnim programom in predavanji o družini. Praznovanje bo zaradi papeževega obiska kasneje. Letos nameravamo veliko sodelovati z odbori, ozaveščati in pomagati ženskam, da se bodo odločile za kandidiranje. Geslo bo: O sebi hočem odločati sama, ne pa drugi. To velja tudi za pravico biti izvoljena.

Pogovarjala se je Vesna Voglar „Slovenec“

Cesarjeva stara oblačila

Priročnik za delo milice na področju varstva ustavne ureditve
(3 - konec)

Načini vnašanja propagandnega gradiva so naslednji:

- pošiljanje po pošti v zaprtih kuvertah posameznim naslovnikom, ki jih izbirajo na osnovi poznanstva ali pa s pomočjo telefonskih in drugih imenikov ali kako drugače objavljenih naslovov;

- podtikanje na mednarodnih vlakih (ta način zlasti uporablja ustaška in četniška organizacija);

- zatikanje na avtomobile naših občanov v inozemstvu;

- s posamezniki (zlasti delovna sila, turisti, uporabniki maloobmejne prometa itd.), ki vnašajo gradivo za svojo uporabo, ali ga posojajo svojim ožjim znancem in prijateljem.

V letu 1981 so OZN na meji zasegli ali kako drugače pridobili 395 primerkov tiska slovenske emigracije, kar priča o postopnem zmanjševanju te dejavnosti. Leta 1979 so registrirali 700 primerkov. Pred nekaj leti, zlasti v obdobju razvoja liberalizma (do leta 1971), so zasegli tudi po več kot 2.000 izvodov slovenske emigrantske literature.

Večji odmev ima emigrantski tisk v klerikalnih krogih v zamejstvu, nekoliko pa tudi med našimi delavci v Zahodni Evropi.

Za sovražno publicistiko slovenske politične emigracije je značilno pomanjkanje finančnih sredstev. Zaradi finančnih težav

so prenehali izhajati posamezna glasila (Klic Triglava, Sij slovenske svobode, Glas Slovenske kulturne akcije), ali pa jih izdajajo v manjši nakladi kot dvojne oziroma trojne številke.

Glavne publikacije in časopisi, ki jih izdaja emigracija, so:

- Svobodna Slovenija, tednik, osrednje glasilo „Slovenske krščanske demokracije“, v Argentini. Izhaja od leta 1946. Ta publikacija je skrajno sovražna in odtujena družbeni stvarnosti v SR Sloveniji. Aktualna skuša biti s povzemanjem posameznih kritičnih zapisov iz našega tiska, ki so običajno objavljeni s precejšnjo zamudo (npr. polemike o jezikovnem razsodišču).

- Slovenska država, mesečnik, osrednje glasilo „Gibanja za samostojno slovensko državo“. Časopis ima izrazito sovražno vsebino, zanj je značilno polemično pisanje z močnim poudarkom na obrambi stališč politične političnega emigranta Cirila Žebota. Izhaja v Torontu v Kanadi od leta 1949.

Najekstremnejši emigranti so

- Dr. Ljubo SIRC, roj. 19. 4. 1920 v Kranju, ekonomist, živi v Veliki Britaniji. Po vojni je bil obsojen na več let zapora zaradi sovražnega delovanja. Po izpustitvi iz za-

pora leta 1995 je pobegnil. Je profesor ekonomskih ved na univerzi v Glasgowu. Je avtor mnogih publikacij in člankov sovražne vsebine. Izdal je knjigo Nesmisel in smisel, v kateri blati NOB in poveljni razvoj družbe v SFRJ. V zadnjem času je aktiven v skupini „Nova demokratska alternativa“ in sodeluje s hrvaško emigracijo.

- Dr. Ciril ŽEBOT, roj. 8. 4. 1914, upokojeni univerzitetni profesor, živi v Washingtonu, ZDA. Je bivši vodilni Stražar in organizator be-ga, pobegnil je v Italijo že leta 1943. Je ustanovitelj „Akcijskega odbora za neodvisno Slovenijo“ in časopisa Slovenska država in avtor knjige Slovenija včeraj, danes in jutri, v kateri je nakazal smer njihove taktike.

- Mirko JAVORNIK, roj. 26. 9. 1909 v Cerknici, bivši klerofašistični časnikar in propagandist be-ga. Pobegnil je leta 1947 in nato deloval v Trstu kot agent ameriške OS. Sedaj živi upokojen v Washingtonu, ZDA. Pred upokojitvijo je delal kot prevajalec na zunanem ministrstvu in kot uradni vodič. V zadnjem času prihaja v neposredno zamejstvo ter evropske države, kjer se sestaja z emigranti in proučuje situacijo v naši državi. Udeležuje se tudi t. i. študijskih srečanj izobražencev v Dragi pri Trstu.

- Dr. Tine DEBELJAK, roj. 27. 4. 1903 v Škofji Loki, časnikar in slavist, živi v Argentini. Kot pripadnik be-ga in ožji sodelavec bivšega bana NATLACENA je pobegnil ob osvoboditvi. Vsakozi opravlja razne emigrantske vodilne vloge ter piše proti naši državi.

- Rudolf SMERSU, roj. 19. 10. 1905 v Ljubljani, pravnik, živi v Argentini. Pobegnil je ob osvoboditvi kot član eksekutive SLS in be-ga. Vsakozi politično in pu-

blicistično deluje proti naši državi. Je predsednik „SNO“.

- Peter URBANC, roj. 20. 1. 1924 v Olševku pri Kranju. Pobegnil je po osvoboditvi in živi v Torontu v Kanadi. Bil je lastnik potovalne agencije, ki je organizirala čarter polete v Jugoslavijo. Je najvidnejši član SNO iz Kanade. Redno prihaja v Evropo in v bližnje zamejstvo. Udeležuje se tudi študijskih srečanj slovenskih izobražencev v Dragi pri Trstu, na katerih sovražno izstopa.

- Vinko LEVSTIK, roj. 13. 7. 1925 v Hudem koncu pri Ribnici, sedaj je hotelir v Rimu in Gorici (Italija). Pobegnil je po osvoboditvi kot be-ga. V emigraciji je bil agent ameriške obveščevalne službe ter konfident italijanske policije. Financira, razpečava in izdaja razne emigrantske publikacije, napisal je Tri odprta pisma k narodni spravi, Slovenija 1968 kam? In drugo. V njegovem hotelu se ustavlja precej naših občanov, turistov, gostinskih delavcev itd. Redno zaposluje delovno silo iz Slovenije. Njegova žena prihaja v Slovenijo. Je eden glavnih organizatorjev vnašanja emigrantskega gradiva v Slovenijo. Večkrat se udeležuje srečanj v Dragi.

- Vlado MENART, roj. 9. 4. 1923 v Domžalah, vojni zločinec, živi v Sidneyu, Avstralija, odvetnik. V emigrantskem tisku priobčuje članke sovražne vsebine. Je idejni vodja Slovenskega akademskega društva.

- Dušan LAJOVIC, roj. 27. 1. 1925 v Ljubljani, tovarnar, živi v Avstraliji. Med vojno je bil okupatorjev sodelavec, po vojni pa vodja obveščevalnega centra v Trstu. Aktiven je v okviru Slovenskega akademskega društva.

Spomenik San Martinu v Ljubljani

Mestni svet MOL je sprejel sklep o preimenovanju dela parka za Figovcem, Semenarno in protestantsko cerkvi v Argentinski park. Zaradi nasprotovanja ZLSD in LDS je bil sklep izglasovan z minimalno večino. Stroški preimenovanja so bili neznanstveni — dve večji in dve manjši tabli in nekaj ur dela za montažo. Če pomislimo, da je Argentina kot prva južnoameriška država priznala Slovenijo, da je v središču desetmilijonskega Buenos Airesa Slovenska avenija in da je ta država priznala politični azil desetstisočim slovenskim političnim beguncem, je ta naš „poklon“ prijateljski državi, katere predsednik nas letos pride celo obiskat, res zelo skromno.

Kolaboracijski geni

Poslanci državnega zbora so 18. aprila obravnavali vladni zakonski predlog o tem, da bi smeli tujci kupovati nepremičnine v Sloveniji. Poslanec dr. Bučar je izjavil, da ne bo glasoval za zakon, ker „noče biti na strani tistih, ki imajo kolaboracijo tako rekoč že zapisano v svoje gene. Preprosto se ne morem pridružiti taki izdaji nacionalnih interesov od leta 1941.“

Takšne partijske floskule bi si g. Bučar ne smel privoščiti, saj je kasneje preveč tvegalo in storil za slovensko demokracijo in neodvisnost. To pot je pač imel slab trenutek v parlamentu: iz njega je pogledal nekdanji partijec.

Naslednji dan je Bučarja zavrnil poslanec Oman: „Zaradi neke druge kolaboracije smo bili že enkrat izrinjeni iz Evrope,

Človek ne more razumeti, zakaj so se v javnosti — v povsem določenem krogu — pojavili protesti proti temu parku in še zlasti proti postavitvi spomenika generalu San Martinu, ki je argentinski narodni junak. Naj ga na kratko opišem!

Juan José de San Martín je bil argentinski politik, ki je živel od 1778 do 1850, torej nekako v času našega Prešerna. Kot general je bil eden najpomembnejših vodij boja južnoameriških držav proti španskim zavojevalcem. Velja za osvoboditelja Peruja, Čila in Argentine. V osvobojenih državah je odpravil suženjstvo, skoro hkrati kot Lincoln v Združenih državah, poudarjal je svobodo tiska in podpiral splošni kulturni preporod bivših kolonialnih območij.

Razumljivo je, da ga zaradi njegovih izjemnih zaslug Argentinci zelo cenijo. Nobenega razloga ni, da se tudi Ljubljančani — na ljubo prijateljski Argentini — z njim ne seznanimo.

S podelitvijo domicila temu argentinskemu junaku v njihovem parku v Ljubljani bomo še posebej izrazili hvaležnost Ljubljančanov za njihovo povojno velikodušnost in tako pozdravili njihovega predsednika kot našega dragega gosta.

Drago Dolenc, mestni svetnik SKD „Delo“, 25. aprila (Pisma bralcev)

zato moramo zdaj sprejemati takšne pogoje za ponovni vstop vanjo.“

Medtem ko je Bučar pozabil, da je KPS od začetka revolucije kolaborirala s Stalinom, in je očital tistim, ki so se tej nemorali uprli, kolaboracijo z okupatorji, je Oman povedal, da je bila kolaboracija KPS s Stalinom kriva, da smo bili za 45 let izrinjeni iz Evrope.

Branko Rozman - „Družina“

Sprava po hrvaško

Posmrtni ostanki Josipa Broza Tita kmalu v Kumrovcu

V hrvaškem uradu v Beogradu so Titovi vdovi Jovanki Broz izročili potni list, ker je prek najmljšege Titovega sina Miše Broza, svetnika za gospodarstvo v hrvaškem veleposlanstvu v Moskvi, že pred dvema letoma izrazila željo, da bi se preselila na Hrvaško. Kaže pa, da se na Hrvaško vračajo ne samo posmrtni ostanki Vlatka Mačka (HSS), temveč tudi Anteja Pavelića in Josipa Broza Tita.

„Če smo lahko ustvarili Hrvaško na temelju sprave med živimi, zakaj ne bi dopustili, da se posmrtni ostanki teh ljudi vrnejo v državo,“ je v svojem zadnjem intervjuju izjavil predsednik dr. Franjo Tuđman. Tokrat je namenil precej izbranih besed tudi Titovi vlogi v hrvaški politiki in svetovni zgodovini. „Povedal bom povsem odkrito: pred 35 leti nisem soglašal s Kraležem, ki je trdil, da je Tito najuspešnejši hrvaški politik vseh časov. Ko sem se pozneje prepričal, da svet, v katerem živimo, ni naklonjen samostojni Hrvaški, sem čedalje bolj spoznaval, da je dobršen del resnice v tej sodbi. Poleg tega, kjer koli se pojavim, v ZN, Aziji, Afriki, vprašajo po Titu, in ko jim povemo, da je bil Hrvat in eden najuglednejših voditeljev tretjega sveta, nas lažje sprejemajo tudi kot predstavnike samostojne Hrvaške. Zakaj potemtakem ne bi Tita vrnili v Kumrovec, v njegovi rojstni kraj,“ pravi dr. Tuđman, ki je v uvodnem razmišljanju o Josipu Brozu dejal, da bo v svetovni zgodovini zapisan kot eden izmed najbolj izpostavljenih voditeljev 2. svetovne vojne in kot državnik, ki se je leta 1948 sprl s Stalinom. (Op. ur.: Kot kaže je Tuđman pozabil na Titovo revolucionarno preteklost, vodstvo komunistične diktature in pokole — največ Hrvatov.)

Tuđmanova pobuda je naletela na izjemen odziv v hrvaški javnosti, predvsem v

tistem delu, ki si ne more zamisliti sprave z mrtvimi Hrvati, ker so pripadali povsem nasprotnim politikam in dejanjem. Zamisel dr. Franja Tuđmana o vračanju posmrtnih ostankov Josipa Broza Tita iz Beograda v Kumrovec je pozdravil Mišo Broz — za Večernji list je izjavil, da se je o tem že pogovarjal s polbratom Žarkom (ki je zdaj tudi že mrtev). „Iz Beograda v Kumrovec bi morali preseliti ves spominski center,“ pravi Mišo Broz. Pač pa je ob predlogu dr. Franja Tuđmana o preselitvi posmrtnih ostankov poglavnik NDH dr. Anteja Pavelića v domovino ostala povsem hladna njegova hči Višnja Pavelić. „Brez komentarja,“ je izjavila.

Iz „Dela“

Goriške šole

V Gorici so imeli srečanje slovenski šolniki iz Goriškega, kjer so se soočili z različnimi problemi. Eden od teh je zelo zanimiv, saj si ga nismo predstavljali:

Solarji, ki so končali slovenske šole v Gorico, do nedavnega niso imeli težav pri zaposlovanju; sedaj pa ni več tako, saj je razpad Jugoslavije skorajda uničil izvoznouvozne dejavnosti; tudi terciarne dejavnosti nazadujejo, Slovenija se hitro razvija, in bo prej ali slej stopila v Evropsko zvezo, kar bo zahtevalo od dijakov in šol nova spoznanja in znanja, drugačno pripravljenost in poklicne usmeritve. Če kdo še upa v zlate čase, se bridko moti, saj bo obmejno področje izginilo v trenutku, ko bodo sprejeli Slovenijo v EZ. Slovenski dijaki bodo morali izredno dobro znati jezike, in to začeni pri slovenskem in italijanskem. Od novih maturantov in diplomirancev na fakultetah se bo zahtevalo veliko več žrtev, saj zaposlitve skoraj gotovo ne bodo našli na Goriškem; treba jo bo iskati na Videmskem in celo okrog Pordenona.

S petjem posreduješ del svoje duše (2)

Pogovor z opernim pevcem Markom Finkom in ženo Kristino v reviji Tretji dan, aprila 1996

Ko sem v veliki dvorani Salzburškega festivala prvič pel v operi kot Montano v Verdijevem Othelu oktobra 1990, sem težko verjel, da tokrat jaz pojem v dvorani, iz katere sem v oddaljenem Buenos Airesu tolikokrat poslušal radijske prenose. Ko sem se znašel na odru, mi je postalo jasno, kako prav so mi prišle vse odrske in pevske izkušnje otroških in mladih let. Spomnil sem se na režiserje, ki so v naši slovenski skupnosti zaradi svojih sposobnosti in požrtvovalnosti veliko pomenili. To so bili Maks Willenpart, Nikolaj Jeločnik, Maks Borštnik, Frido Beznik itd.

Kot otrok sem ob poslušanju klasične glasbe po radiu pritiskal uho na oddajnik, dirigiral in vrtel ojačevalce, ker sem iskal svoje pianissime in fortissime. Doma niso imeli možnosti, da bi me dali učiti kakšen instrument, in kasneje mi je mama povedala, kako hudo ji je bilo zaradi tega.

Ko ste omenili zbor Karantanija, sta se z ženo pomenljivo in ljubeče pogledala...

Kristina Fink: V tem mladinskem zboru sva se spoznala. Med vajama in nastopi smo stali v eni vrsti in v polkrogu, vsak od naju na enem koncu. Večkrat sva se spogledala in nasmejala. Že zato sem zelo rada hodila na pevske vaje. Kot fant in dekle sva začela hoditi skupaj nekaj let kasneje.

Marko Fink: Poleg tega simpatičnega dejstva, da sem v zboru spoznal svojo živ-

ljenjsko sopotnico, imam na zbor lepe spomine tudi zato, ker je argentinsko občinstvo vedelo, da smo Slovenci. S polnim imenom smo se imenovali Slovenski mladinski zbor Karantanija. Nastopali smo tudi na TV programih in radiu.

Kako se je po sodelovanju v Karantaniji nadaljevala vaša pevska pot?

Marko Fink: Pridružil sem se argentinskemu državnemu zboru in prepel z njim številne oratorije in solistične parte. Istočasno sem študiral na agronomiji, po končanem študiju specializiral in sedemnajst let poučeval na katedri za agrarno entomologijo. Stik z naravo me je vedno privlačeval. Poleg tega v Argentini težko preživiš, če se ukvarjaš samo s petjem. Denar sem potreboval za nadaljnje pevsko šolanje. Tudi kot družinski oče sem čutil odgovornost, da moram biti finančno preskrbljen.

Po dvajsetem letu sem začutil potrebo, da bi svoj glas šolal. Moj prvi učitelj je bil ruski tenorist Ivan Ivanov, ki je dolgo časa živel v Rimu in se je z menoj pogovarjal samo italijansko, kar mi zdaj pride zelo prav. Po njegovi smrti sem se učil vokalno tehniko pri profesorju Viktorju Sruhu, ki poučuje v Teatru Colón v Buenos Airesu. Želja po izpopolnjevanju me je gnala naprej in izkoristil priliko, da sem se udeleževal tečajev, ki so jih prirejali evropski mojstri v

Argentini. Sem zmagal na natečaju za stipendijo Shell, tri mesece sem se šolal v Londonu. Takrat sem se lahko prvič v življenju cele dneve posvečal glasbi, zvečer pa poslušal koncerte in opere. Predelal sem 25 oratorijev, več vlog iz Mozartovih oper in vse tri Schubertove cikluse. Začutil sem, da ne bom več zaviral razvoja svojemu petju. Petje me je osvojilo, v petje sem se enostavno zaljubil. Privlačilo me je spoznanje, da me vsak uspeh sili naprej, da se mi tako odpirajo nova pota in novi načrti.

Ali za dobrega pevca zadošča le dober, šolan glas?

Marko Fink: Zavedam se, da pevska kariera sama po sebi ni smoter. Smoter je v tem, da s petjem, s svojim glasom, posreduješ občinstvu del svoje duše. Važno je, da se pevec nenehno hrani z duhovno hrano, ki ga kot človeka bogati. Mene je zelo obogatila izkušnja očetovstva. Doživel sem ga kot nekaj najpomembnejšega v življenju. Postal sem bolj samozavesten in gotov vase. Odgovornost se je še povečala, čutil sem, da sem končno postal odrasel človek. Očetovstvo me je tudi čustveno obogatilo. Hčerkici sem lahko svoja čustva izražal spontano in pristno.

Tudi vera v Boga me zelo bogati. Zame je petje maše več kot glasba, to je molitev. Vsaka beseda mi nekaj pomeni. Kadar pojem Kyrie ali Agnus Dei, čutim, kako velik je Bog in kako majhen sem pred njim.

Kako ste dokončno prelomili s svojo agronomsko stroko, zaposlitvijo na fakulteti in se odločili za življenjsko pot pevca? Kako vam je pri tem pomagala žena?

Marko Fink: To je bila zelo težka odločitev. Odločiti sem se moral, ali sprejemem ponudbo Salzburškega Landestheatra, ki mi je v Mozartovem jubilejnem letu ponudil nekaj idealnih vlog za moj glas v Mozarto-

vih operah Don Giovanni, Figarova svatba, Così fan tutte. Same lepe vloge, kot nalašč zame! Dali so mi mesec dni časa za premislek. Kaj naj storim? Ponoči nisem spal. Ko je potekel mesec in sem moral javiti v Salzburg, sem vprašal ženo: „Kaj naj rečem?“

In kaj je žena rekla?

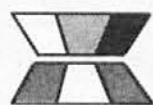
Kristina Fink: Rekla sem mu: „Reci ‚da!‘ Če zdaj ne boš sprejel, je ta možnost izgubljena za vedno.“ Cecilija je bila takrat stara pet let, v šolo še ni hodila, zato je bilo zaradi nje najlažje. Bila sem prepričana, da bo Marko uspel, ker ima vse pogoje za pevca: izšolan glas, muzikalnost, disciplino, delavnost, dobro srčnost, kolegialnost, širino duha...

Marko Fink: Ločitev je bila travmatična. Morala sva pustiti hišo, ki sva jo zidala deset let, vrt, skratka pustiti dom, starše in vse, kar naju je vezalo. Odpovedal sem službo na agronomski fakulteti. Če Kristina ne bi hotela z menoj, sam ne bi šel. Če bi šel sam, bi se mi družina razbila.

Po dveh letih mi je potekla pogodba v Salzburgu, kjer sem poleg vlog v omenjenih Mozartovih operah pel še v Wagnerjevem Lohengrinu, Straussovi Adriadni na Naxosu in Othellu. Oba z ženo sva bila obogatena s spoznanjem, da sva se prav odločila in meni je to Salzburško obdobje zelo koristilo. Končalo se je uspešno, navadila sva se gledati naprej, načrtovati in upati. Dirigent iz Salzburga me je priporočil operni hiši v Bordeauxju, tako da zdaj tam pojem vsako leto. Žena, ki je po poklicu tajnica z znanjem angleščine, nemščine in španščine, mi je pisala ponudbe, da sem začel delovati kot samostojen umetnik. Pravijo, da pevec začne svojo kariero, ko ga po zapetem koncertu povabijo za drugega. To se mi, hvala Bogu, dogaja.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Rojstvo: V Moronu je bil 20. aprila rojen **Nikolaj Malalan**, sin arh. Poldeta in arh. Tončke roj. Koželnik.

Čestitamo!

Krst: V San Justu je bil krščen **Nikolaj Marijan Grilj**, sin Marijana in Jožice roj. Malovrh.

Čestitamo!

Poroka: V soboto, 20. aprila, sta se poročila v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski

vasi **Angelca Burja** in **Sergio Fabián Hess**. Priči sta bila Anton Burja in Eve Ferrari de Hess. Poročil ju je Jože Bokalič CM.

Novemu zakonu iskreno želimo srečo!

Smrti: V Carapachayu je umrl pesnik **France Papež** (72), v Asuncionu v Paragvaju pa znanstvenica svetovnega slovesa **dr. Branka Sušnik**.

Naj počivata v miru!

Nova diplomantka: 19. aprila je diplomirala na Universidad de Belgrano **Vanessa Smersu** in postala Licenciada en Administración de Empresa.

Čestitamo in ji želimo veliko uspehov!

Iz življenja Zveze slovenskih mater in žena

Naš prvi sestanek se je vršil 11. aprila s predhodno sejo — to pot na drugo sredo v mesecu zaradi velikonočnih praznikov; vedno v Slovenski hiši ob običajni uri.

Osnovale smo v glavnih obrisih delo za letošnje leto pod geslom, katerega so izbrali v Sloveniji za težko pričakovani zgodovinski dogodek — obisk sv. očeta Janeza Pavla II.: Oče, potrdi nas v veri!

Otvoritveni govor je pripravil delegat dušnih pastirjev Jože Škerbec, tako po tradiciji in naši želji. Osredotočil se je na tri važne datume. Prvi je vsekakor tridnevno zadržanje sv. očeta v Sloveniji. Tam bo celo za svoj rojstni dan „maj 1996“ za vselej zaznamovan kot čas, posebnih milosti in veliko doživetje celega naroda ter še čast, ki jo doživijo verni Slovenci. Z zlatimi črkami bo zapisano to edinstveno tridnevje v naši tisočletni vdanosti rimsko katoliški veri — Rimu!

V marcu je poteklo že deset let, odkar nas je zastupil msgr. Anton Orehar — blagega spomina. Vodil nas je skozi begunska leta v Italiji in potem v Argentini, da nas ni pogoltnilo tuje velemesto. Ohranili smo narodnost, idejno jasnost in vero po njegovi zaslugi. Hvaležnost nam narekuje, da ga

ohranimo v srcih v najlepšem spominu, kakor tudi msgr. dr. Alojzija Starca njegovega zvestega naslednika. V aprilu smo obhajali drugo obletnico njegovega vse prezgodnjega odhoda k Bogu.

G. Škerbcu se zahvaljujemo za lepe besede in nam namenjen čas za izmenjave misli.

Pripravljamo zimske pakete na račun srečolova z dobitki: 1. uokvirjena umetniška slika „Materinstvo“ - dar Milana Volovška; 2. dobiček je okrasna posoda - dar prof. Nadislave Laharnar. Bog plačaj obema in tudi ge. Mariji Eiletz za 50 kozarcev domače mermelade. Priporočamo nakup srečk po 5 pesov. **Zveza**

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: N. N., Capital \$ 500; N. N., Berazategui, \$ 100; dr. Franc Zupanc \$ 50; ga. Savnik \$ 40; ga. Jelka (Olivos) 100 USA dol.; Zveza slovenskih mater in žena San Justo \$ 300; Zveza slovenskih mater in žena Pristava \$ 240; ga. Kremžar Pavla \$ 50 nam. cvetja na grob Slavki Zrimšek; družina Dušana Pippa nam. cvetja na grob Heleni Pfeifer \$ 100.

Vsem in za vse: Bog plačaj!

Zadnje slovo od Vinka Žaklja

Dne 28. marca je postal žrtev prometne nesreče v domačem mestu Maasmelchelen. Obnemeli so njegovi rojaki v Belgiji in z njim tudi vsi, ki smo pokojnika poznali.

Belgijski Slovenci so se od njega poslovili na velikonočni ponedeljek; v sredo so ga prepeljali na ljubljansko letališče, v četrtek, 11. aprila, pa so ga položili k večnemu počitku v rojstni vasi Šentjošt nad Horjulom. K oltarju so pristopili trije škofje (nadškof Šuštar, ljubljanski pomožni škof Jože Kvas in koprski Metod Pirih) ter prav lepo število sobratov, med njimi tudi izseljenski duhovniki.

Besede spomina

Pokojnika se je med mašo po evangeliju spomnil nadškof Šuštar, ki je poudaril zlasti njegovo prizadevnost kot dušnega pastirja med slovenskimi izseljenci v Belgiji in na Holandskem. Po maši so se od pokojnika poslovili številni drugi, med njimi zastopnik belgijskih Slovencev, ki je podčrtal pokojnikovo skrb tudi za kulturno rast izseljencev, saj je skrbel za cerkveno in narodno petje ter bil med pobudniki prosvetnega društva Slomšek. Med drugimi se je od pok. g. Vinka poslovil Andrej Čevdek v

imenu treh tržaških moških zborov. V imenu Sv. Višarj in žabniške župnije se je od pokojnika poslovil g. Jožko Kragelj. Tudi te besede slovesa so bile na mestu, saj je pokojni Vinko prejel precej poletnih počitnic na Sv. Višarjah, ko mu ni bila še odprta pot v Slovenijo. Sv. Višarje je tako vzljubil, da si je tam zamislil Domače srečanje za vse Slovence, ker se pri tem Marijinem svetišču vsi radi srečujemo. Zato so pokojnika poznali tudi naši verniki in oni iz Slovenije.

Življenjska pot

Pok. msgr. Vinko Žakelj se je rodil v številni družini v Šentjoštu nad Horjulom (vas visoko v hribih zahodno od Vrhnike) leta 1918.

V maju 1945 se je pred mašniškim posvečenjem umaknil na Koroško in bil posvečen v mašnika na Krki 19. maja 1945. Njegovi štirje bratje domobranci in sestra so izginili v Kočevskem rogu. Doma je zato lahko imel sv. mašo šele po osamosvojitvi Slovenije in lani zlato mašo. Ni odšel v Ameriko kot toliko drugih duhovnikov, temveč je ostal v Evropi in duhovno oskrbo med izseljenci v Belgiji od leta 1947 do smrti.

je urejena spominska soba, ki spominja na nacistični teror med drugo svetovno vojno. V njem je bilo zaprtih šestnajst tisoč ljudi, na dovorišču pa je bilo ustreljenih 374 talcev. Zdaj so prostor prenovili in izdali zloženko v treh jezikih. Za naprej pa si bodo tako celjski Muzej novejšje zgodovine in borčevska (partizanska) organizacija prizadevali, da bi te celjske zapore, imenovane Stari pisker, uvrstili v mednarodne turistične vodiče, mesto Celje pa med evropska mučeniška mesta.

KOBARID — Devinski zbori (otroški zbor Ladjica, dekliški zbor Devin in Fantje izpod Grmade) so gostovali v Kobaridu. S petjem so sodelovali pri maši v spomin na skladatelja Andreja-Hrabroslava Volariča, ki je bil tu rojen, v Devinu pa je poučeval dolga leta. Po maši so zapeli še nekaj Volaričevih skladb v cerkvi, nato pa so kobariški pevci zapeli na trgu Volaričevo najbolj znano pesem Eno devo le bom ljubil.

OPATJE SELO — Društvo za negovanje tradicije narodnoobrambne organizacije TIGR je dalo pobudo, da bi na griču Veliko Cirje pri Opatjem selu na Krasu zgradili spomenik tej protifašistični organizaciji. Na griču naj bi bil Spominski park branilcem slovenskem zemlje in sicer zato, ker je grič na najbolj zahodnem delu slovenske države, z njega je videti daleč naokrog, čez mejo pa na doberdobsko planoto, kjer so bili hudi boji v prvi svetovni vojni. Občinski svet Miren-Kostanjevica je pobudo podprl; zdaj morajo izdelati načrte tako za spominski park kot za spomenik in začeti zbirati denar.

IDRIJA — V tem mestu je svoje zgodnje otroštvo preživel italijanski literat in filmski režiser Pier Paolo Pasolini. Sedanji slovenski konzul, idrijski kulturni delavec prof. Tomaž Pavšič in drugi si prizadevajo, da bi na pročelju Mestne hiše v Idriji odkrili Pasoliniju spominsko ploščo.

NOVICE S PRIMORSKE

NA GORIŠKEM BRDU so predstavili knjigo Gorica v slovenski književnosti, v kateri so zbrani teksti slovenskih literatov in likovnikov, ki so z močnim čutom risali obraz slovenske Gorice, med njimi Pregelj, Gradnik, Šorli, Bevk in Voranc. Izdaja in predstavitev je bila v sklopu priprav na tisočletnico prve omembe imena Gorizie v Ottonovi darilni listini iz leta 1001. Knjigo je uredila prof. Lojzka Bratuž; grafična oprema je delo Franka Žerjala, ki jo je oblekel v rdečozlato sihueto mesta Gorica, iz katere izstopajo tri špice: grad, cerkev na Travniku in sv. Ivan.

Sanmartinska zveza žena-mati

Pri sanmartinski Zvezi žena-mati smo pri aprilskem sestanku imele „okroglo mizo“. Na sledeča vprašanja so žene in matere odgovarjale po svojem preudarku:

Naša družina danes! Kako so naše družine danes? Kakšno je spoštovanje do staršev in do drugih ljudi? Kaj je najvažnejše — molitev ali soglasje? Vztrajanje v slovenskem jeziku? Zakaj danes ni več kazni? Zakaj je potrebno otroka pohvaliti? Zakaj je važno, da se ne dela razlik? Kvarni vplivi? Bolezen v družini, spoštovanje do starih staršev, starostni domovi? Televizija: da ali ne?

Vse žene so rade spontano odgovarjale na vprašanja. Večina jih je bilo enakega mišljenja.

Vse matere se trudijo, da bi bili njihovi otroci pošteno ljudje in tudi vnuki dobro vzgojeni.

LJUBLJANA — Slovenska Karitas je odposlala v mesecu aprilu svojo prvo pošiljko pomoči v BiH. V dveh tovornjakih so poslali nekaj hrane, semena za povrtnine, zdravila, oblačila in invalidske vozičke.

LJUBLJANA — Pri gradnji nove stavbe NUK (Narodne in univerzitetne knjižnice) se pojavljajo zastoji, ki dvigajo dvom o tem, da bi bila končana do leta dva tisoč. Predvsem je za to kriva zamuda pri nakazovanju denarja iz republiške blagajne, saj v letošnjem letu zamuda predstavlja več kot eno tretjino potrebnih sredstev, ki so bila zagotovljena z zakonom. Zastoj je tudi pri reševanju problemov lastništva zemljišča: okoli deset odstotkov površine je še nerešenega zaradi denacionalizacijskih in stanovanjskih problemov. — V NUK prihaja letno 75 tisoč novih izvodov vsakovrstnih tiskovin, vendar pravijo, da marsikateri založniki in tiskarnarji ne oddajajo več obveznih izvodov v knjižnico.

GORNJI SENIK, Madžarska — Po šestdesetih letih so porabski Slovenci dobili svojo gledališko skupino. Pred tem časom so imeli skupino, ki je po slovenskih vaseh igrala v madžarščini. Nova skupina si je nadela ime Nindrik indrik (Nikjer drugje) in je kot primiero uprizorila Dva falata pa pou (Dva dela in pol), ki jo je pravzanje spisal Feri Lainšček. — V zadnji petnajstih letih je gledališko ustvarjanje bilo predvsem na ramah gornjeseniških lutkarjev, dramske skupine slovenskih dijakov monoštrske gimnazije in skupine starejših porabskih žen s humorističnimi nastopi z imenom Pet pijanih bab.

KOPER — Vlačilca Kiklop in Komet so odpeljali v Trst, ker podjetje Spaick (ki ju je najemalo) ni zmoglo konkurirati z vlačilci Brodospasa Koper. Prvo podjetje sicer trdi, da so bili odrinjeni, ker je Luka Koper privilegirala Brodospas; da so oni prvi izpolnjevali slovenske pristaniške zakone in da je Brodospas hrvaško podjetje. Pri Luky so odgovorili, da vse to ni res in da so jim že ob začetku delovanja povedali, da v pristanišču ni dovolj dela za štiri vlačilce, čeprav bodo sedaj morali kakih petindvajsetkrat na leto poklicati na pomoč tržaške vlačilce.

GOTENICA — V tem kočevskem, nekaj za civilno publiko zaprtem kraju, urejujejo vojaško strelišče, vendar kraj še ni določen. Izbrali so si Ramnik, a so ugotovili, da ni primeren z vidika varstva narave. Na tem področju namreč gnezdi zaščiteni belorepi orel, živijo medved, volk, ris, jelen in bi strelišče vplivalo na onesnaženje voda.

BLED — V Triglavskem narodnem parku imajo v upravi 43 stavb, od katerih je marsikatera v dotrajanem stanju. Popravilo je predrago za marsikatero od njih, zato so predlagali, da bi jih kar podrli: kočjo Voje, sto let stari kočjo Vogel, Lepa Kopišča, Kot in Triglav (Na Skoku). Nekatere kočje bodo obdržali za službeno rabo in naravnovarstvene namene, ostale pa dali v najem društvom ali domačinom, ki se ukvarjajo s katero od tradicionalnih dejavnosti v TNP.

CELJE — Na 7. sejmu Avto in vzdrževanje so predstavili nekaj podatkov o slovenskih avtoprevoznikih. Lani je število avtoprevoznikov naraslo od 7.000 do 8.500, od katerih pa marsikateri nima zadostnega znanja. Kdor se je z obrtjo ukvarjal pred decembrom 1983 mu bodo priznali izobrazbo, ostali pa jo bodo morali dokazati: izobrazbo četrte stopnje, aktivno obvladanje slovenskega jezika, biti vpisani v sodni register, imeti vsaj eno vozilo, uporabno na mednarodnih cestah, ki ni starejše od osmih let. Računajo, da bo zaradi te zahteve število avtoprevoznikov padlo.

CELJE — V prostorih celjskih zaporov

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

PSIHOLOGIJA

Psichoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredo in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO Nº 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2º B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Rešitev križanke iz prejšnje številke

Vodoravno: 1. Uvod. 5. Isar. 9. Kad. 12. Mišel. 14. Prevara. 16. Celčini. 18. Komar. 20. Koža. 21. Golob. 22. Ona. 24. Emir. 26. Krim. 28. Za. 29. Omamiti. 31. Jo. 32. Drob. 34. Kane. 35. Par. 36. Otava. 38. Trka. 40. Udira. 412. Aneks. 47. Iva. 48. Azoe. 49. Okop.

Navpično: 1. Um. 2. Vic. 3. Oseka. 4. Delo. 6. Spi. 7. Ar. 8. Reko. 9. Kamor. 10. Arabija. 11. Dar. 13. Ližem. 15. Volki. 17. Namaka. 19. Gozd. 21. Grinta. 23. Narodov. 25. Ima. 27. Mora. 29. Obara. 30. Terna. 33. Otira. 35. Pacek. 37. Vaba. 39. Kino. 40. Upi. 42. Ko. 44. Iz. 46. Sp.

PAZIM

starejše osebe ali bolznike ponoči in podnevi.

Gospa Lučka
764-4030

15. junija

MODNA REVIIJA

V SLOVENSKI HIŠI.

Priraja Zvezni odbor SDO-SFZ

NE hodite od banke do banke,

NE iščite najvišjih obresti med oglasi raznih časopisov!

ČE mislite na ugodno naložbo, se boste končno znašli v

SLOGI.

Pozanimajte se!

V SLOGI JE MOČ!

25. maja

LAHKOATLETSKI TURNIR

V COLEGIO LASALLE.

Začetek ob 8.30 uri.

Slovenski dom v San Martinu

bo praznoval svojo

36. obletnico

v nedeljo, 26. maja

Lepo vabljeni!

Proslava papeževega obiska v Sloveniji in žegnanje pri Mariji Pomagaj

bo v nedeljo, 19. maja, ob 16. uri:

- v cerkvi Marije Pomagaj slovesna sveta maša v čast Mariji Pomagaj in za duhovne sadove papeževega obiska; pri maši bo pel zbor Gallus;
- v dvorani: slavnostna akademija: govor dipl. jurista Božidarja Finka; petje Mladinskega zbora iz San Justa; recitacija mladih, deklamacija in petje šolarjev v režiji lic. Stanka Jerebiča.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Mladinski maši v Slovenski hiši

21. aprila smo se zopet zbrali v Slovenski hiši, da počastimo Boga z molitvijo in pesmijo. Sveto mašo je daroval pater Lojze Kukovica. Berili sta brala Erika Pogljajen in Marjan Vivod, pri pesmih s spremljavo kitar pa so nam priskočile na pomoč Olg Bohinc, Saši Jelenc, Sonja Avguštin in Lučka Vombergar. Pri orgljah pa je spremljal prof. Ivan Vombergar. Sveto mašo je vodila predsednica Osrednjega odbora SDO in SFZ Veronika Vivod.

Po sveti maši nas je čakal zajtrk in nato smo se pomaknili v malo dvorano, kjer nam je pater Lojze Kukovica govoril o „angelih in hudičih“, nam razložil, kakšni so, kako so prisotne moči dobrih in slabih duhov v našem vsakdanjem življenju. Potem je nastal kratek razgovor in je pater Kukovica razjasnil vprašanja, ki so nastajala med govorom.

Zahvaljujemo se najprej patru Kukovici za tako zanimiv govor in vsem tistim, ki ste se udeležili tega srečanja in predvsem tistim, ki so sodelovali pri sveti daritvi.

5. maja pa smo se zopet ob toplem in prekrasem jutru srečali v Slovenski hiši. Darovali smo sveto mašo z g. Guštinom ob petju pristavske mladine. Nevenka Jelenc je vodila sveto mašo, Sonja Zarnik in Tone Vivod pa sta brala berila. G. Guštin nam je govoril kako moramo biti — danes in vsak trenutek — zgled vsemu svetu in oz-

nanjati Jezusa in njegovo ljubezen do vsakega posameznika. Po sveti maši smo imeli zajtrk in potem sta nam Jože Adamič CM in Emilu Urbančič orisala delo med najbolj revnimi ljudmi po Madagaskarju. Jože Adamič nam je razlagal delo duhovnika, Emil Urbančič pa laičnega misijonarja. Potem je nastal prijeten razgovor med katerim so se vrstila najrazličnejša vprašanja o njunem delovanju kot misijonarja.

Zahvaljujemo se g. Guštinu za darovano sveto mašo, pristavski mladini za pripravljanje svete daritve in za zajtrk, predvsem pa Jožetu Adamiču in Emilu Urbančiču za tako lep in prijateljski razgovor.

Marjan
Vivod

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

PETEK, 10. maja:

Seja Medorganizacijskega sveta v Carapachayu.

NEDELJA, 12. maja:

Slovensko romanje v Luján.

ČETRTEK, 16. maja:

Sestanek zveze žena-mati v San Martinu.

SOBOTA, 18. maja:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

NEDELJA, 19. maja:

Žegnanje v Slovenski hiši in proslava papeževega obiska v Sloveniji.

SOBOTA, 25. maja:

Lahkoatletski turnir v Colegio Lasalle ob 8.30

NEDELJA, 26. maja:

Obletnica Slovenskega doma v San Martinu.

SOBOTA, 1. junija:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

Izšel sem iz Očeta in prišel na svet;
zopet zapuščam svet in grem k Očetu.
(Jn 16, 23-30)

Po hudem trpljenju je 1. maja prenehalo biti srce našega ljubelega očeta

Franceta Papeža

Hvala vsem, ki ste ga spremljali v težkih tednih boleznih, mu lajšali zadnje ure in ste nam kakorkoli pomagali.

Posebna zahvala gospodom: Jožetu Škerbcu, dr. Juretu Rodetu in dr. Alojziju Kukovici za duhovno pripravo.

Za pokoj njegove duše bomo skupaj molili pri sveti maši 2. junija v Slovenskem domu v Carapachayu.

V globoki žalosti: žena Agata,
hčerka Andrejka,
sinova: Franci in Gregor z družinama

Buenos Aires, v maju 1996
Črnomelj, Žužemberk